

GER

78

December 2011

Dansk Mongolsk Selskab

Ger 78

22. årgang – december 2011

ISSN 0905-9504

Ger er medlemsblad for Dansk Mongolsk Selskab. Bladet udkommer februar, maj, august, november.

Redaktion:

Rolf Gilberg (ansvarshav.)
Jan Koed – jk@cadaid.dk
Bulgan Njama

Tryk: One Way Tryk a/s

Oplag: 250 eks.

Oplysninger om adresseændringer og evt. leveringsproblemer meddeles til kassereren.

Formål:

- (a) at fremme og udbrede kendskabet i Danmark til mongolerne og deres kultur, især i mongolernes kerneområder i Mongoliet, Kina og Rusland,
- (b) at udgive skrifter om mongolerne,
- (c) at være samlingsorgan for personer, der interesserer sig for mongoler og deres forhold,
- (d) at fremme og udvikle forbindelserne mellem befolkningen i Danmark og mongolerne og
- (e) at støtte kulturelt arbejde blandt mongoler og skabe forbindelser mellem videnskabelige, kulturelle, faglige og folkelige organisationer i de respektive lande.

Dansk Mongolsk Selskab**Æresmedlem:**

HKH Kronprins Frederik

Bestyrelse:

Ann Fenger Benwell (sup.)
Anita Garbers
Rolf Gilberg (formand)
Søren Haslund-Christensen
Lars Højer
Jan Koed (kasserer)
Bulgan Njama
Morten Axel Pedersen (sup.)
Leif F. Petersen
Henrik Bo Thrane (sekretær)

Internet:

www.danskmongolskselskab.dk

Girokonto: (1551) 784-1582

SWIFT-BIC: DABADKKK

IBAN: DK26 3000 0007 8415 82

Adresse: se under kasserer

Selskabets adresser:

Sekretær: Henrik Bo Thrane
Carl Møllers Allé 33
2860 Søborg
tel: 3966 9497
hbthrane@pc.dk

Kasserer: Jan Koed

Clara Pontoppidans Vej 41
2500 Valby
tel: 3322 3728
fax: 3322 3726
email: jk@cadaid.dk

NGO-projekter:

Bulgan Njama
Fuglebo 2
2000 Frederiksberg
tel: 3833 2106
email: njambu@hotmail.com
I Mongoliet:
dmcenter@magicnet.mn

Medlemskab:**Kontingent:**

175 kr. pr. kalenderår for personligt medlemskab.
275 kr. for husstandsmedlemskab.
600 kr. for firmamedlemskab.
Tillæg for medlemmer bosat i udlandet: 50 kr.

Henvendelse om medlemskab rettes til kassereren.

I sommer repræsenterede Bulgan Njama Dansk Mongolsk Selskab ved fejringen af vores amerikanske pendant 'The Mongolia Society'. I dagene inden 50 års jubilæet havde Bulgan lejlighed til at deltage i sommerens Naadam i Chicago, som hvert år arrangeres af de mange derboende mongoler. Naadam indledes 9. juli med en ceremoni til ære for Chinggis Khan.

Foto: Bulgan Njama

Indhold

The Mongolia Society 50 år	3
Mongolernes nationaldragt	6
Telegrafingeniør	
Hans Christian Schiern - III	9
Mysteriet om det mongolske maleri	15
Arkæologer finder uberørt	
tyrkisk oldtidsgrav	16
Chinggis Khans vilde ridt	18
Buddhismens overhoved indsat	20
Dalai Lamas 8. besøg i Mongoliet	21
100 km trail-løb	22
Aktuelt	23
DMS nyt	28

Naadam i Chicago

The Mongolia Society 50 år

Jubilæet blev fejret i juli måned på Indiana University Bloomington. Dansk Mongolsk Selskab var repræsenteret ved Bulgan Njama, som her beretter om sine indtryk fra nogle begivenhedsrige dage hos vores amerikanske søsterselskab.

Det amerikanske *The Mongolia Society* fejrede her i juli måned sit 50 års jubilæum. Det er mange år for en organisation, som på frivillig basis må arbejde hårdt for at skaffe midler til sin eksistens.

Jeg hørte engang i 80'erne for første gang om dette selskabs arbejde. Jeg beundrede grundlæggeren af *The Mongolia Society*, professor John Gombiin Hangiin (1921-89), for hans utrættelige arbejde med at fremme studiet af mongolsk historie, sprog og kultur og for at øge kendskabet til mongolerne i det store udland og i særdeleshed i De forenede Stater, hvor han levede og arbejdede størstedelen af sit voksne liv. Jeg beundrede også amerikanerne for deres iver, entusiasme og støtte til *The Mongolia Society*.

Glæden var derfor stor, da vores bestyrelse foreslog, at jeg skulle repræsentere Dansk Mongolsk Selskab ved *Mongolia Society's* 50 års jubilæum og informere om selskabets projektaktiviteter i Mongoliet. Amerikanerne havde nemlig vist stor begejstring for Dansk Mon-

golsk Selskabs aktiviteter i Mongoliet, da vores formand Rolf Gilberg besøgte dem i 1995.

Jeg besluttede at flyve over Chicago, hvor jeg fik hilst på et par gamle bekendte fra Mongoliet. Jeg fik så lejlighed til at deltage i Chicago-mongolernes fejring af *Naadam*. Ingen kender det nøjagtige antal mongoler i Chicago. Men det er stadig voksende, siger man og gætter på, at der bor og arbejder ca. 5.000 mongoler i Chicago.

Naadam blev fejret i en park lige i udkanten af Chicago. Bortset fra de meget grønne parkomgivelser og manglende hestevæddeløb lignede det et ganske almindeligt Naadam. Folk i forskellige aldre gik i farvestrålende *dell*, og fra højtalerne lød mongolske sange og musik. De mange fremmødte familier havde mad og lækkerier med hjemmefra. Man kunne også købe *buudz* og *huushuur* på pladsen, hvor nogle *business-mindede* mongoler falbød specialiteterne til de mange sultne.

Det er ret imponerende og beundringsværdigt, at de amerikanske

myndigheder stiller en hel park til rådighed, så mongolerne kan fejre Naadam. De fleste er nok på illegalt ophold, men de bliver alligevel behandlet værdigt.

»Så længe der ikke overtrædes amerikanske love«, siger mongolerne, »får vi lov til at bo og arbejde i USA.« Alle drømmer om at få *green card*, så de kan rejse til Mongoliet efter deres behov og muligheder. Mongolerne har meget forskellig uddannelsesbaggrund. Der er skolelærere, læger, ingeniører, agronomer, kontoruddannede, politiuddannede, bankfolk, frisører osv. Men når man kommer til Amerika og arbejder inden for samme område, har man ens status uanset baggrund.

Fra samtaler med mongolerne fik jeg en fornemmelse af, at mange arbejder inden for plejesektoren. Der er mange ældre amerikanere, der kræver pleje og pasning, og her ser det ud til, at mange mongoler har indtaget dette arbejdsområde. De ældre bliver passet i deres eget hjem, og det betyder, at plejen er til

Klostret i det tibetansk-mongolske buddhistcenter.

rådighed 24 timer i døgnet. Det er efter sigende et af de bedste og lettest tilgængelige jobs, man kan finde i Chicago.

Til Bloomington

Efter fejring af Naadam gik turen til *Indiana University Bloomington*. Jeg blev tilbudt biltransport til Bloomington af og med mine mongolske bekendte. Det blev til en 5 timers tur og tilbagelægning af ca. 400 km. Omgivelserne var ikke meget forskellige fra, hvad vi kender her i Danmark.

Indiana University Bloomington viste sig at være en universitetsby med over 40.000 studerende, der bor i omkringliggende studenterboliger i universitetsbyen. Universitetet blev etableret i 1820 og har over 110 akademiske programmer i et pulserende studiemiljø med mange videnskabelige og kulturelle aktiviteter på et højt niveau.

50 års jubilæet varede en lille uge, og programmet var udarbejdet i samarbejde med PIAC (*Permanent*

International Altaistic Conference), der har sit hovedsæde i Berlin.

Mødet startede den 10. juli med officielt åbningsmøde med deltagelse af amerikanske og mongolske officielle repræsentanter, medlemmer af *The Mongolia Society* og mongolister fra hele verden. Den mongolske delegation var ledet af ambassadøren i USA, Behbat H.

Mødet blev åbnet af selskabets præsident og mangeårige mongolforsker, dr. Alicia Campi. Derefter talte ambassadør Behbat H. til mødedeltagerne. Jeg lagde mærke til hans gode engelsk, og så viste det sig endda, at hans hovedsprog var fransk. Jeg var meget imponeret. Ambassadøren overrakte medaljer og ordner til de medlemmer af selskabet, der havde gjort sig bemærket ved deres langvarige indsats.

Endvidere blev også repræsentanten fra Dansk Mongolsk Selskab tilbudt taletid. Efter en kort introduktion om min baggrund fortalte jeg om Dansk Mongolsk Selskabs aktiviteter i Mongoliet. Talen handlede især om de udviklingsprojek-

ter, som selskabet har været og stadig er involveret i.

Efter talen overrakte jeg en gave til Alicia Campi. Gaven var bestilt hos en af vores mongolske projektgrupper, som arbejder med filt. I pausen omdelte jeg brochurer om projektet *Styrkelse af Socialt Partnerskab Netværk*. Mange henvendte sig faktisk for at høre nærmere om projektet og Dansk Mongolsk Selskab. Der faldt mange positive bemærkninger om vores selskabs aktiviteter i Mongoliet.

Om aftenen var der et par timers festmiddag i universitetets kantine efterfulgt af en koncert. Studerende og nogle lokale mongoler optrådte i koncertsalen, der var fyldt op med studerende og deltagere i jubilæet.

Jubilæumsarrangementet var organiseret som en blanding af videnskabelige diskussioner mellem internationale mongolister, Altai-forskere, forretningsfolk og andre interessenter og kulturelt og socialt samvær de efterfølgende 4 dage.

Mange kendte forskere fra hele verden var samlet der. Jeg imponeredes af den rumænske forsker Rodica Pop og den amerikanske forsker Christopher Atwoods beherskelse af det gamle mongolske skriftsprog, som jeg aldrig selv fik lært. Der var i det hele taget mange lærde folk, som man måtte beundre for deres indsats og arbejde med at beherske fremmede kulturer i de mindste detaljer. Jeg mødte burjat- og kalmyk-forskere, forskere fra Ydre og Indre Mongoliet, og jeg mødte amerikanske kalmykker, der siden deres flugt fra Stalin-regimet havde bosat sig i USA. Jeg havde glædet mig meget til at møde den amerikanske forsker John R. Krueger, der har studeret i Danmark; men han var desværre sygemeldt.

De videnskabelige og faglige møder virkede for mig meget interessante, men nogle gange for snævert faglige.

Buddhistisk kulturcenter

Vi fik en af dagene mulighed for at besøge Det tibetansk-mongolske Buddhistiske Kulturcenter og Kumbum Chamtse Ling Klosteret. Centret er beliggende på et næsten ½ km² stort areal omgivet af den skønne natur i det sydøstlige Bloomington.

Centrets formål er blandt andet at fremme og bevare tibetansk og mongolsk kultur i USA, i tibetanske eksilsamfund og blandt mongoler fra Kalmykien, Burjatien, Tuva og Mongoliet. Centret tilbyder undervisning og meditation og arrangerer udstillinger og møder samt sommerlejre for børn fra tibetanske og mongolske samfund.

Centret ledes af Arjia Rinpoche, som er den eneste højtstående tibetanske lama af mongolsk afstamning. Han flygtede fra Tibet i 1998 og bor i dag i USA. I 2005 etablerede han Tibetansk Center for Medfølelse og Visdom (TCCW) i Mill

Bulgan i midten sammen med det amerikanske selskabs sekretær Susie Drost til venstre og præsident dr. Alicia Campi til højre.

Dr. Christopher P. Atwood i midten sammen med internationale forskere fra Japan, Kina og Mongoliet.

Valley, Californien. Han er udpeget af den 14. Dalai Lama til at lede begge centre.

Da vi besøgte det tibetansk-mongolske kulturcenter, var det fyldt med børn. Det var mongolske børn, der var i sommerlejr for at forbedre deres mongolske sprog og øge kendskabet til deres kulturelle arv.

Jubilæumsfestlighederne sluttede med en lokal fejring af Naadam, hvor unge amerikanere og mongoler havde arrangeret brydekampe og sangoptræden. Mongolerne i området havde tilberedt en smagfuld *huushuur* og andre lækkerier til ære for jubilæumsgæsterne.

The Mongolia Society havde virkelig haft travlt med at tilrettelægge det store arrangement, og uden det store universitet som bagland med dets fine faciliteter havde det nok været vanskeligere. Det var en stor oplevelse for mig at deltage i 50 års jubilæet for *The Mongolia Society* i Bloomington. ■

Bulgan Njama

Bulgan Njama er medlem af bestyrelsen for *Dansk Mongolsk Selskab* og leder af selskabets aktiviteter i Mongoliet. Læs mere om *The Mongolia Society* i Ger 76.

Arkæologer finder uberørt tyrkisk oldtidsgrav

Kasakhiske og mongolske videnskabsfolk finder en velbevaret mumie, 270 genstande og billeder, der har ligget uberørt på den mongolske steppe i 1500 år.

En ekspedition bestående af en gruppe mongolske og kasakhiske arkæologer har fundet en begravelsesplads fra den tyrkiske periode, 6.-7. århundrede efter vor tidsregning. Gravpladsen ligger i det storslåede steppelandskab 10 km fra Bayannuur Sum i Bulgan Aimag.

Efter flere dages gravearbejde nåede de to landes arkæologer frem til en passage, der førte hen til porten ind til gravpladsen. Passagen, der var begravet under 7 meter jord, var 2 meter bred og havde en anselig længde på mere end 40 meter. På begge sider af passagen fandt man

afbildninger af en drage, en mand med sin hest, et tempel, mange bannere og hovedet af en ko malet i særdeles velbevarede røde og sorte farver.

Da arkæologerne nåede frem til porten og flyttede stenen væk, der havde spærret indgangen til gravpladsen, fandt de endnu en 2 meter lang gang. På begge sider af denne gang lå der bedetempler. Adgangsdøren til et gravkammer placeret midt mellem de to bedetempler blev åbnet efter grundige forberedelser og med stor forsigtighed.

Det kunne være farligt at åbne døren hurtigt, fordi luften inde i

gravkammeret kunne have akkumuleret farlige gasarter, der først skulle slippes ud og erstattes af frisk luft. Det var også nødvendigt at foretage forstærkninger inden åbningen for at forhindre jorden i at synke sammen. Dette arbejde blev udført af et professionelt redningshold fra Nalaikh-minen.

Derefter kunne forskerholdet begynde arbejdet i gravkammeret, hvor de fandt det mumificerede legeme af en aristokrat. De fandt også mere end 270 genstande. Ifølge forskerne kan der være tale om en gravplads efter en berømt Uighur-aristokrat, som levede for 1500 år siden.

Selv om der er gået 1500 år, var den guldudsmykkede trædør ind til bedetemplet hverken nedbrudt eller i forfald. Arkæologerne var meget opmærksomme på at beskytte og sikre gravpladsens vægudsmykninger, der er enestående i sin art i Centralasien. I første omgang skal gravpladsen beskyttes mod ødelæggelse og sammenstyrtning. Dernæst skal billederne straks konserveres, hvis man skal undgå at de forsvinder på grund af luftfugtigheden. Ifølge forskerne er de allerede ved at blegne. Dertil kommer, at der ikke findes egnede konserveringsmidler i Mongoliet, så det er nødvendigt hurtigt at importere dem fra Rusland. Et eksperthold med specialviden i at restaurere arkæologiske fund ventes

at ankomme fra Kasakhstan medbringende konserveringsmidler.

Den 4. september blev fundene fra gravpladsen bragt til *Khar-khorin Museum* i Övörkhangai Aimag, hvor man skal opbevare og sikre de 270 genstande: 48 guldmonter, jernfigurer, en 80 cm høj figur af en rytter til hest, mønter med latinske bogstaver og mange andre genstande.

Selve gravpladsen blev taget under politibeskyttelse. Den mongolske undervisnings- og kulturminister, Yo. Otgonbayar, sendte et brev til generaldirektøren for UNESCO, Ms. Bokova, med henblik på at få fundene optaget på listen over verdens kulturarv og dermed opnå den beskyttelse, som en sådan registrering indebærer. ■

B. Ooluun

The Mongol Messenger
38(1055):11 – 23.09.11

STEPPENKRIEGER
Reiternomaden des 7. – 14. Jahrhunderts aus der Mongolei
26.01. bis 29.04.2012

Eine Ausstellung einer der Schatzkammern von Prof. Dr. Asselta Schwan, Bundesministerin für Bildung und Forschung, im LVR-LandesMuseum Bonn

Über Jahrtausende zirkelten Reiternomaden aus den fernen Steppen Asiens bis nach Europa vor. Altfas Hunnen und die Mongolen Dschingis Khans haben sich tief in das europäische Bewusstsein eingegraben. Die schier unendliche Weite, aus der die Reitervölker stammen, fasziniert heute mehr denn je, dies gilt insbesondere für die Mongolei. Aus der Lebenswelt der Reiternomaden des 7. bis 14. Jahrhunderts standen bisher nur wenige archaische Zeugnisse zur Verfügung. Dies hat sich durch die Bergung von sensationell gut erhaltenen Artefakten aus Friedhöfern kunden drastisch geändert.

LVR-LandesMuseum Bonn
Ausstellungsjahre: 26.01.2012 bis 29.04.2012
Öffnungszeiten:
Di-So 10-18 Uhr, Mi 10-21 Uhr, Mo geschlossen
Karfreitag, Ostermontag, -mardiag und Pfingstmontag geöffnet
Eintrittspreise:
Erwachsene/ermäßigte/Familien & VVO €
Kinder und Jugendliche bis 18 Jahre haben freien Eintritt
Führungen 4,- € / Schülerführungen 2,- € / Kataloge 1,- €
Anmeldung: info@kulturbo.de-rlvland.de, Tel. 0228 990-100
Newscenter: veranstaltungen-museumvermittlung.de

In Zusammenarbeit mit der Vor- und Frühgeschichtlichen Archäologie der Rheinischen Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn und dem Archäologischen Institut der Mongolischen Akademie der Wissenschaften

Besuchen Sie uns bei Facebook!

Bildungen: J. Bernheim, S. Pankofski, M. Thom, J. Siegel

Bonn
LVR-LandesMuseum

STEPPENKRIEGER
Reiternomaden des 7. – 14. Jahrhunderts aus der Mongolei
26.01. – 29.04.2012

LVR
Land für Menschen

Buddhismens overhoved i Mongoliet indsat

Den 2. november 2011 blev 9. Bogd Javzandamba Khutugt (billedet til højre) indsat som den åndelige leder af buddhismen i Mongoliet i Gandantegchinlin-klostret, der er hovedsædet for de mongolske buddhister. Ledere fra Gandantegchinlin og andre mongolske klostre og templer markerede i fællesskab denne åndelige og historiske begivenhed. Mange af dem var kommet tilrejsende fra provinsen for at være til stede ved begivenheden.

Fra 1600-tallet og indtil 1924 var rækken af Bogd Javzandamba Khutugt åndelige ledere af den tibetanske buddhismes Gelug-orden i Mongoliet og den højst rangerende lama i Mongoliet. Efter 8. Bogds død i 1924 blev det forbudt at lede efter og indsætte hans reinkarnation, fordi Mongoliet i mellemtiden var blevet en kommunistisk stat i 1921, og styret således modarbejdede religionsdyrkelse og spiritualitet blandt befolkningen.

Ikke desto mindre genkendte Reting Rinpoche, der var blevet le-

der af Tibet efter afdøde 13. Dalai Lama, i 1936 den 4-årige Jampal Namdol Choiji Jantsan som reinkarnationen af 8. Javzandamba Khutugt. Drengen var født i 1932 i en tibetansk familie nær Lhasa. Grundet den indviklede politiske situation blev hans eksistens holdt hemmelig. Da 14. Dalai Lama flygtede fra Tibet i 1959, gjorde Jampal Namdol det samme.

I en erklæring i 1990 afslørede Dalai Lama 9. Bogds identitet. Året efter udførte Dalai Lama en indsættelsesceremoni, og i 1992 afholdtes en kroningsceremoni i Indien for 9. Javzandamba Khutugt.

9. Bogd aflagde sit første besøg i Mongoliet i 1999, men fortsatte med at bo i sit eksil i Indien. I 2010 rejste han til Mongoliet på invitation af Gandantegchinlin-klostret og modtog sit mongolske statsborgerskab.

Overhovedet, Khamba Lama, for Gandantegchinlin, D. Choijamts, erklærede ved indsættelsen: »Lige siden genåbningen af Gandantegchinlin Kloster i 1944 har vi undladt

at gøre brug af titlen 'Leder af Mongoliets Buddhisme'. Det viser, at mongolerne har haft stor respekt for at bevare titlen. Mongolerne vil før, nu og i fremtiden have en Bogd Geegen. Hvem der end har været genkendt som Bogd – det være sig mongol eller af anden herkomst – har han viet sit liv til Mongoliet og det mongolske folk. Det viser historien. Det er Mongoliets vidunderlige skæbne, at 9. Bogd Geegen vender tilbage til Mongoliet. At hans hjerte banker for Mongoliet og mongolerne var tydeligt lige fra den første dag, han ankom til Mongoliet. Jeg er gammel nu og har ikke lykkedes med at gøre så meget godt for Mongoliet og buddhismen i Mongoliet. 10. Bogd vil blive genfødt i Mongoliet og opfylde sine religiøse pligter til fulde.«

I sin korte tale fremhævede 9. Bogd, at den officielle indsættelse af ham som åndelig leder af den mongolske buddhisme understregede genopvækkelsen af de mongolske skikke og traditioner. »Jeg vil bede for fred blandt mongoler. Jeg ønsker alle mongoler harmoni og fred.« Under ceremonien fik 9. Bogd overrakt religionens gyldne segl og det officielle indsættelsesdokument, mens lamaer og troende fremsagde bønner for 9. Bogd. ■

B. Ooluun

The Mongol Messenger
44(1061):8 – 04.11.11

Den første Bogd, Öndör Geegen Zanabazar (1635-1723), blev udpeget af Panchen Lama og Dalai Lama som værende Javzandamba Khutugt i 1640. 8. Bogd var ikke kun overhoved for buddhismen, men også Mongoliets sidste konge. Bogd Khan (1869-1924) blev kronet til Khan af Mongoliet den 29. december 1911, da Mongoliet erklærede sin uafhængighed af Qing-dynastiet efter Xinhai-revolutionen.

Dalai Lamas 8. besøg i Mongoliet

Den 7. november ankom Hans Hellighed 14. Dalai Lama til Mongoliet på invitation fra Gandantegchinlin Kloster, centret for mongolsk buddhisme. Dalai Lamas første besøg var i 1979; dette besøg var hans 8. besøg i Mongoliet.

På det afholdte pressemøde blev det understreget, at Hans Helligheds besøg udelukkende var af religiøs karakter og helt upolitisk. Overhovedet for Gandan-klostret, D. Choijamts, udtalte: »Mongolerne har æret og tilbedt Hans Hellighed meget længe. Troende og lamaer har set frem til hans ankomst. Det nuværende besøg har været imødet af tusinder af buddhister og lamaer. Tro og religion er frit i et demokratisk samfund; det er på den baggrund, at Hans Hellighed for 2-3 måneder siden blev inviteret til at besøge vort land.«

Hans Hellighed 14. Dalai Lama landede i Chinggis Khan Internationale Lufthavn omkring kl. 10 den 7.

november. Ved lufthavnen blev Hans Hellighed budt velkommen af lederne fra Gandantegchinlin-klostret, de øverste lamaer fra andre buddhistklostre og templer samt mange buddhistiske tilhængere, som ventede uden for lufthavnen på trods af frostgraderne.

Kl. 8 den næste morgen besøgte Hans Hellighed Gandantegchinlin-klostret, hvor han udførte et religiøst ritual og fremsagde bønner i hovedtemplet.

Om formiddagen den 8. og 9. november holdt Hans Hellighed en forelæsning for universitetsstuderende og den mongolske ungdom med titlen »Etik i det nye årtusinde«. Hans Hellighed understregede behovet for at studere den buddhistiske lære. På trods af den materielle behovstilfredsstillelse, som er opfyldt i de højtudviklede samfund, begår folk selvmord, fordi de ikke har fred i sindet og sjælen. Dette vil fortsætte, indtil menneskene bliver

befriet for indre lidelser. Onde gerninger og lidelse skyldes et selvisk ego, ikke de gode gerninger, man gør mod andre. At gøre gode gerninger renser sjælen. ...

Efter forelæsningen fik forsamlingen mulighed for at stille spørgsmål til. Et af spørgsmålene lød således: »Hvordan tegner fremtiden sig for Mongoliet?«

»Ved mit første besøg var landet kommunistisk. Nu gennemfører landet med succes sin ydre materielle udvikling. Men den indre udvikling er meget vigtig. At bede og dyrke sin religion er ikke nok; man må lære mere og bruge tid på at udanne sig. At have visioner er også vigtigt. Det må kombineres med den buddhistiske lære. Det vil gøre Mongoliets fremtid lys. ...

Ved afrejsen den 11. blev Hans Hellighed bedt om en kommentar til Kinas kritik af hans besøg.

»Hvor end jeg tager hen i verden, kommer der en reaktion fra Kina. Det er ikke rart. Det er det sædvanlige, en slags rutine. Alligevel er jeg ked af, hvis mit besøg skaber problemer.«

B. Ooluun

The Mongol Messenger
45(1062):1,9 – 11.11.11

14. Dalai Lamas besøg i Mongoliet

1. 1979, 15. juni
2. 1982, 1. august
3. 1991, september
4. 1994, september
5. 1995, august
6. 2002, 6.-9. september
7. 2006, 21.-27. august
8. 2011, 7.-11. november